

แบบบันทึกองค์ความรู้

ชื่อ-นามสกุล : นางตุลาพร เปรมประสพโชค

ตำแหน่ง : นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ

สังกัด : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโพธาราม

ชื่อองค์ความรู้ : การส่งเสริมสัมมาชีพชุมชนให้ยั่งยืน

หมวด หมวดที่ ๑ สร้างชุมชนพึ่งตนเองได้

หมวดที่ ๒ ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ขยายตัวอย่างสมดุล

หมวดที่ ๓ เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล

หมวดที่ ๔ เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

วัตถุประสงค์ :

กระบวนการ “สร้างสัมมาชีพชุมชน” เริ่มต้นด้วยการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับประชาชนชุมชนด้านอาชีพ ให้เป็นวิทยากรสัมมาชีพชุมชน จากนั้นประชาชนชุมชนกลับไปสร้างที่มวิทยากรสัมมาชีพชุมชน และจัดการฝึกอบรมอาชีพให้กับครัวเรือนที่ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้าน ติดตาม และสนับสนุนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ครัวเรือนที่เข้ารับการฝึกอาชีพสามารถปฏิบัติอาชีพได้จริง จนพัฒนาเป็น อาชีพที่สร้างรายได้ให้กับครัวเรือนได้อย่างมั่นคง บนวิถีพอเพียง และส่งเสริมให้ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเดียวกัน หรือประเภทอาชีพเดียวกันเกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เกริ่นนำเข้าเรื่อง :

การส่งเสริมสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) สามารถจัดความยากจน และการลด ความเหลื่อมล้ำในสังคมได้อย่างจริงจัง จึงนับเป็นความท้าทายที่จะทำให้ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมสัมมาชีพ สามารถประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้มีอาชีพมีรายได้อย่างมั่นคงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง โดยจะต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนทั้งต้นน้ำ คือด้านการผลิต กลางน้ำ คือด้านคุณภาพ มาตรฐาน และปลายน้ำ คือด้านการตลาด เพื่อให้ครัวเรือนสามารถจำหน่ายผลผลิต สร้างรายได้ได้อย่าง ต่อเนื่อง รวมถึงหากต้องการขยายกิจการก็สามารถเข้าถึงแหล่งทุน และมีการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย กลุ่มอาชีพเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในลักษณะเศรษฐกิจเกื้อกูล หรือคลัสเตอร์ประเภทอาชีพ มีการ ติดตามสนับสนุนของภาคีเครือข่าย ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนา “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี ๒๕๖๔” ตามวิสัยทัศน์กรมการพัฒนาชุมชน และเชื่อมโยงส่งผลถึงวิสัยทัศน์ตามยุทธศาสตร์ชาติ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง”

วิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงาน :

๑. สํารวจปราชญ์ชุมชนโดยพิจารณาจากผลงานการทำงานและประสบการณ์ในการประกอบอาชีพที่ประสบผลสำเร็จ สามารถเป็นต้นแบบในการประกอบอาชีพได้ หมู่บ้านละ ๑๐ คน คัดเลือกให้เหลือ ๑ คนเพื่อเป็นวิทยากรสํามาชีพชุมชน
๒. ฝึกอบรมปราชญ์ให้เป็นวิทยากรสํามาชีพชุมชน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและวิเคราะห์ความต้องการอาชีพของประชาชนในหมู่บ้านให้สอดคล้องกับศักยภาพชุมชน
๓. สร้างทีมวิทยากรสํามาชีพชุมชน ประกอบด้วย วิทยากรผู้นำสํามาชีพ ปราชญ์ชุมชนที่เข้าร่วมเป็นทีมเพิ่มเติม และทีมวิทยากรรับผิดชอบครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ
๔. สํานักงานพัฒนาชุมชนอำเภอจัดซื้อวัสดุสํารองอาชีพตามความต้องการของครัวเรือนเป้าหมาย
๕. ทีมวิทยากรสํามาชีพชุมชนดำเนินการส่งเสริมและสร้างอาชีพชุมชนให้ประชาชน และส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มอาชีพในระดับหมู่บ้าน ตามแนวทางที่วางแผนและตามหลักสูตรอบรม โดยเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด

เทคนิคการปฏิบัติงานที่ให้ประสบความสำเร็จ :

๑. การส่งเสริมอาชีพ ต้องเป็นอาชีพที่สามารถทำรายได้ และอยู่รอดได้จริงในชุมชน และเป็นอาชีพที่สามารถแข่งขันได้ทั้งตลาดภายในชุมชน และภายนอกชุมชน
๒. ความพร้อมของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ต้องศึกษาข้อมูลการดำเนินงานแนวทางสํามาชีพชุมชนให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน เพื่อจะได้นำไปดำเนินการในระดับพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล รวมทั้งกำหนดแผนการดำเนินกิจกรรม/โครงการให้ชัดเจน
๓. คัดเลือกปราชญ์ชุมชน ต้องเป็นปราชญ์ที่มีองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน และคนในชุมชนสนใจ สามารถต่อยอดให้เกิดการพัฒนาเป็นอาชีพได้
๔. คัดเลือกครัวเรือนเป้าหมาย จำนวน ๒๐ คน ต้องสมัครใจและตั้งใจฝึกอาชีพ เพื่อก่อให้เกิดการสร้างกลุ่มอาชีพให้เกิดรายได้อย่างแท้จริง
๕. ติดตามสนับสนุน และเยี่ยมเยียนให้กำลังใจแก่ทีมวิทยากรสํามาชีพชุมชนและครัวเรือนเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ยกย่องการขับเคลื่อนกิจกรรมที่น่าสนใจ และประชาสัมพันธ์กิจกรรมเพื่อสร้างกระแสการขับเคลื่อนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook เว็บไซต์สํามาชีพ หรือการประชุมระดับตำบล อำเภอ เป็นต้น
๖. ให้การสนับสนุนกิจกรรมผ่านกระบวนการถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และศึกษาผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ เพื่อศึกษาขั้นตอนกระบวนการในการประกอบอาชีพประเภทเดียวกัน หรือมีความใกล้เคียงกัน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในหมู่บ้านชุมชน
๗. สร้างความมั่นใจแก่ทีมวิทยากร โดยการให้เกียรติ ยกย่องให้เป็นผู้รู้ มีความสามารถเป็นบุคคลสําคัญในการขับเคลื่อนการสร้างสํามาชีพชุมชน เป็นแกนหลักในการสร้างอาชีพ และทำให้หมู่บ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยกระบวนการชาวบ้านสอนชาวบ้าน และความสำเร็จอยู่ที่หมู่บ้านไม่ใช่เจ้าหน้าที่

ผลสำเร็จของงาน :

๑. ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชน ให้ความสำคัญ เอาใจใส่ และรับผิดชอบการดำเนินการตามโครงการในทุกขั้นตอน

๒. วิทยากรสัมมาชีพชุมชนได้รับเลือกและยอมรับจากเวทีประชาคมของหมู่บ้าน มีความเป็นผู้นำมีจิตอาสา มีความรู้ความสามารถและทักษะในการถ่ายทอดความรู้ และมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ

๓. อาชีพที่ชุมชนเลือก เป็นอาชีพที่เกิดจากความต้องการของชุมชนเองบนพื้นฐานของความรู้ และสอดคล้องกับทุนที่มีในชุมชน รวมทั้ง การคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพเป้าหมาย ที่สมัครใจ มีความพร้อม และความตั้งใจจริงในการฝึกอาชีพ

๔. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ติดตามสนับสนุนอย่างใกล้ชิด และสนับสนุนองค์ความรู้ต่างๆ

ข้อเสนอแนะ :

๑. มีการพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

๒. มีการบูรณาการกับหน่วยงานภาคีในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

๓. มีการสร้างความยั่งยืนของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง